СТАНОВИЩЕ

Относно дисертационен труд на д-р Кемал Алим Смаили за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема „Сравнителна оценка на хронологична, зъбна и костна възраст на българската популация при деца от 7 – 12 годишна възраст“ в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2 Дентална медицина, Докторска програма по Ортодонтия към Катедра "Ортодонтия" на Факултет по дентална медицина при Медицински университет-Пловдив с научен ръководител: Доц. д-р Силвия Кръстева

Изготвено от: Проф. д-р Владимир Ивайлов Петрунов, д-р, назначен за член на научно жури във връзка с процедура за защита на дисертационен труд на д-р Кемал Алим Смаили, със заповед No 224/16.10.2026г. на Зам. Ректора на Медицински университет – Пловдив.

1. Общо описание на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на тема „Сравнителна оценка на хронологична, зъбна и костна възраст на българската популация при деца от 7 – 12 годишна възраст“ представлява един сравнителен анализ на най-популярните методи за оценка на зъбна възраст от една страна и костна възраст от друга, както и на корелацията между тези показатели с хронологичната възраст. Авторът предлага собствен критерии за начинът на оценка на оптималното време за провеждане на ортодонтско лечение в разглеждания възрастов диапазон.

Научният труд на д-р Кемал Смаили е с обем 174 страници, от които: съдържание и съкращения – 9 страници; въведение и литературен обзор – 44 страници; цел, задачи, материал, методика и администриране на проучването – 23 страници; резултати – 59 страници; дискусия – 10 страници; изводи и заключения - 4 страници и библиография и приложения - 21 страници. Материалът е онагледен от 52 фигури, 68 таблици и 3 приложения. В дисертационният труд са цитирани 166 литературни източника, от които 6 са български, а останалите 160 са чуждоезични.

В използваните източници се вижда, че авторът е цитирал актуални резултати от последните години - 62 от литературните източници в библиографията са от последните десет години. В аналитичен обзор по темата на дисертацията са представени фазите в

развитието на зъбите, скелетното съзряване, както и факторите, които ги повлияват. Представени са най-използваните в ортодонтската практика методи за определяне на зъбна и костна възраст, като са посочени техните предимства и недостатъци.

2. Актуалност на проблема

Докторантът описва и използва добре познати методи, превърнали се в класически за ортодонтската практика. В литературният обзор бегло е загатнато за новите дигитални методи за оценка на зъбна и костна възраст, базирани на изкуствен интелект. Включването на такива методи в изследването би увеличило многократно стойността на този дисертационен труд. Въпреки това авторът прави полезен за практиката паралел между тези класически методи, като предоставя ценни изводи за корелацията между зъбна, костна и хронологична възраст в един изключително динамичен от ортодонтска гледна точка период, какъвто е диапазона между 7 и 12 години.

Докторантът е направил задълбочен и критичен анализ на литературния обзор, завършващ с изводи и с дефиниране на проблемите. Това дава възможност за формулиране на конкретна цел и пет изследователски задачи за постигането ѝ. Авторът формулира шест научни хипотези, които да потвърди или отхвърли. В проведените изследвания д-р Кемал Смаили работи по добре описана в дисертацията методика, отговаряща на поставените задачи. Изследваният обем пациенти не е голям, но е достатъчен за получаването на обективни резултати. Използвано е голямо разнообразие от статистически методи. При статистическата обработка се използват утвърдени софтуерни програмни продукти, което е предпоставка за надеждност на получените резултати.

3. Достоверност на получените резултати

Изследванията и получените резултати в дисертацията са дело на докторанта. Резултатите са обобщени и са направени заключения, полезни за практиката. На основата на получените резултати докторантът предлага критерии за определяне оптимално време за ортодонтско лечение на децата от 7 до 12 годишна възраст. Получените резултати са коментирани и сравнени с подобни на други автори. Направените заключения и изводи са точни и ясни. Данните от анализа на резултатите са съотнесени към работните хипотези.

4. Автореферат

Докторантът представя автореферат на български и английски език. Авторефератът е с обем от 83 страници и отразява целите, материала на изследванията и предложената методика. Синтезирано представя резултатите в дисертацията и направените заключения.

5. Основни приноси

По всяка от първите четири изследователски задачи докторанта ясно формулира получените резултати и дефинира своите изводи. По последната задача той предлага критерии за определяне оптимално време за ортодонтско лечение. В самостоятелна глава озаглавена "Дискусия" са коментирани получените резултат от проведеното изследване и са сравнени с такива от подобни изследвания на други автори. Основния принос е анализът за това, кой метод за определяне на зъбна и костна възраст в смесено до ранно постоянно съзъбие ще ни даде най-обективна оценка.

6. Личен принос на автора

Убедено смятам, че цялостната работа по разработването на дисертацията и анализът на получените резултати са дело на докторанта и неговия научен ръководител.

7. Публикации по темата на дисертацията

Д-р Кемал Смаили представя 3 научни публикации, свързани с дисертационният труд, публикувани в едно българско и две чужди списания, едното от които с IF. Резултатите са докладвани и на специализиран научен форум.

8. Забележки и препоръки

Основната ми забележка е свързана с малкия брой изследвани индивиди. Макар и бройката да позволява статистическа обработка, ограниченият обем на извадката увеличава влиянието на единични деца с изразено забавено или ускорено зъбно развитие. Докторантът коректно е посочил ограниченията на изследването в дискусията на резултатите. Препоръките ми са това изследване да се надгради, като се увеличи броят изследвани индивиди във всяка група, както и да се разшири възрастовата граница на изследваните.

Заключение

Дисертацията съдържа приносни елементи и ще обогати ортодонтската теория и практика. Отговаря на изискванията на (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Всичко това ми дава основание да гласувам положително. Предлагам, на Уважаемото жури да присъди на д-р Кемал Алим Смаили, образователната и научна степен «**доктор**» в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.2 Дентална медицина, Докторска програма по Ортодонтия.

Дата: 09.11.2026г.

Заличено на основание
Чл.5 §1, б."В" Регламент (ЕС)2016/679

Проф. д-р Владимир Петрунов, д-р